

ידי"ל ע"י ארגון עשה ונשמע
 טל: 0722-477774 פקס: 0722-155-701
 דוא"ל: m072247774@gmail.com

התקבצו

בית וועד לחניכי הישיבות
 העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון
4

אדר תשע"ה
 נושא החודש:
 חג הפורים

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

דבר המערכת

ב"ה העלונים הקודמים התקבלו בברכה מרובה, והתגובות שהגיעו מהם - הוכיחו על התועלת המרובה שהיתה מהעלון - על כל מדוריו - לקוראים [ולבני ביתם].

חג הפורים הוא החג המתאים ביותר לדורנו. וממילא הוא ההזדמנות הטובה ביותר להתחדש, ולקבל הסתכלות חדשה ורעננה על עבודת ה'.

מי כדורנו, המסמל בדיוק את אותו מצב בו היו עם ישראל באותו זמן של סיפור המגילה. אז עמדו הם לפני גאולה, וע"י התגברותו של המן-עמלק הם עמדו להתייאש ממונה ח"ו, וגם בדורנו, עומדים אנו בפני הגאולה הנצחית, אך הייאוש מאיים להשתלט עלינו.

ייאוש כללי אולי אינו מצוי, כי כמעט כל יהודי מאמין שמישיח בא, ויגאל את עם ישראל ויתקן את העולם. אך ייאוש פרטי ישנו גם ישנו, כי כל אחד לעצמו עבר מה שעבר בחייו, רצינות ואכזבות, עליות וירידות, עד שקשה לו להאמין שהוא אכן יכול לזכות לגאולה שלמה.

גאולה שלמה הכוונה - מציאות שמעמידה את כל החיים בקרן אורה, ונותנת לכל פרט משמעות ואור, ומאפשרת תקווה על כל עניין - גשמי ורוחני - יהיה מה שהיה. שאת כל זה קשה להכיל במצב של גלות, כי החושך מכסה כל ניצוץ של אור וכל זיק של תקווה, וממילא אנשים - ברובם - מרימים ידיים, ומעדיפים להיות "ריאליים", ולחיות עם מה שיש...

אך הנס של פורים, מחדש בנו את האמונה בכח הגאולה, וממילא את התקווה להשיגה, כי אז נתגלה, שגם לאחר ייאוש, וגם בהסתרה שבתוך ההסתרה - יש אור, שכשהוא מתגלה - הוא מביא בחפניו את האוצרות הגדולות ביותר, ואינו מותיר פינה אחת גלגול וייאוש.

לאור זהו אנו זקוקים, והוא מגיע אלינו הביתה בפורים. נקח אותו בשתי ידיים, נכין לו כלים בביתנו ובעיקר בלבנו, ונראה למצוא עצות כיצד להמשיך אותו לכל השנה, וממילא לחיות לאורו חיים מלאי התחדשות, תוכן, אמונה ותקווה נצחית שאינה נגמרת לעולם.

וימי הפורים האלו לא יעברו מתוך היהודים, וזכרם לא יסוף מזרעם.

הנושאים הבאים:

- ניסן - חג הפסח
- אייר - ל"ג בעומר
- סיון - דרך הלימוד
- תמוז - בין המצרים
- אב - עבודת התשובה
- אלול - ראש השנה

עד דלא ידע

מבואר שכמו"כ יש שני סוגי יצה"ר, דהיינו שני סוגי התמודדות). ביאור העניין בפשטות: יש את היצה"ר המוכר והפשוט, [ששורשו נעוץ בשבעים אומות העולם - המכילים בתוכם שבעים סוגי תאוות ומידות רעות] - שהוא מפתה אותנו לכל השטויות של העולם, לאכילה, לכבוד, לכסף, לעצלות, ולשאר התאוות והמידות הרעות. וכל זה נמשך מחמת שבירת הכלים ונפילת הניצוצות, שמוזה נגרם שהעולם הזה יש לו משיכה וחוץ של שקר, שגורם לנו להימושך אחריו. אבל במלחמה זו יש שני צדדים - יש את המשיכה ויש את האדם, וממילא אפשר להילחם, ובעז"ה גם להצליח ולכבוש את המשיכה.

אך יש יצה"ר אחר, [ששורשו נעוץ בעמלק, שהוא שער החמישים של הטומאה - "ראשית גוים עמלקי"], והוא - ההסתרה בעצמה! כלומר, הוא לא מפתה ולא מושך את האדם לשום דבר, אלא פשוט מכניס בו 'ריקנות' ו'סתמויות', הרגשה שהכל כלום; איננו שוה כלום, ולמעשה אין שום משמעות. ובמילה אחת: "ייאוש!" והתוצאה של זה היא עצבות וכבודות וחוסר חשק, שהיא הימחלה המוכרת ביותר בדורנו. וכל זה נמשך מ"חלל הפני", כלומר מהדמיון כביכול העולם פנוי לגמרי ממצויאות ה', וממילא הכל חשוך וריק. כנגד היצה"ר הזה איננו יכולים להתמודד, כי אין כאן בכלל מי שיחמוץ, מאחר והוא נטל מהאדם את עצם חיותו.

יתירה מזו, אדם שנפל ליצה"ר הזה, כבר אינו יכול להתמודד עם היצה"ר הפשוט שהזכרנו מקודם, כי מעתה הוא אינו 'צד שני' כנגד המשיכה, אלא הוא בטוח ומשוכנע שאני רוצה את זה, וממילא אין לו סיבה ויכולת להילחם בוה. היצה"ר הזה הוא עיקר היצה"ר בדורנו. המחלה הרווחת ביותר בימינו היא מחלת הדיכאון והייאוש. כ"כ הרבה בחורים ואברכים מסתובבים ללא רוח חיים, וממילא, כאשר באים למלחמה - מכל סוג שהיא - המלחמה אבודה מראש, מאחר שאנו נתונים תחת שליטתו של עמלק. א"כ הפתרון לזה - הוא הדבר שאנו זקוקים לו יותר מהכל. והפתרון [היחיד] לזה - הוא פורים.

פורים - גילוי כל ההסתרות

נחזור לסיפור המגילה. בית ראשון נחרב, ועם ישראל יצא לגלות לשבעים שנה. כולם האמינו, שהנה הנה חוזרים הביתה. הם לא בנו בתים, לא פתחו עסקים. אלא ישבו על המזוודות עם השעון, והמתינו לגאולה.

לאחר שעברו השבעים שנה, לפי החשבון הראשון, השני, והשלישי (כמבואר במגילה יא), החלו להתייאש. בנו בתים, פתחו עסקים, ו-כאן בדיוק הגיעה סעודת אחשוורוש. אחשוורוש עשה סעודה גדולה במיוחד עבורם, ועם ישראל בהמוניהם הלכו לסעודה, כשמרדכי זועק להם לא ללכת.

מה היה הויכוח? בנקודה זו כממש. מרדכי זעק: אל תתייאשו! עוד תהיה

המשך בעמ' ד' <<<

חג הפורים - הוא החג האהוב ביותר, ועם זה - המוזר ביותר. כולם - זקנים עם נערים - מצפים אליו ושומחים בהופעתו, ובד בבד - לא יודעים מה לעשות איתו. מאיפה שלא תסתכל עליו, הוא יום מבלבל מאד. מצד אחד, הוא יום גבוה במיוחד, ומצד שני, הוא יום בו השכרות ובדיחות הדעת מקבלים גושפנקא הלכתית...!

החג עצמו - גם נתבונן - מעורר כמה תמיהות. ראשית, השם שלו 'פורים' - על שם הפור, והרי אין זה אלא עניין צדדי בכל הסיפור. ואם כבר, אולי נקרא לו 'ענין' על שם הענין שהנין המן לעצמו, שהוא פרט יותר מרובי בסיפור. שנית, המצוות של החג כממש מפליאות, וכפי שנפרט.

קריאת המגילה, החיוב הראשון ברשימת המצוות, עניינו 'פרסומי ניסא' - לפרסם את הנס. והנה אנו קוראים את המגילה ולא רואים שום נס!... מהלכים רגילים ופוליטיים מקובלים, מעשים שבכל יום, שבצירוף כולם נעשתה הישועה ב"ה. אין כאן שום מהלך מפתיע, ושום שידוד מערכות הטבע. ואכן, בכל המגילה לא מוזכר בפירוש שם ה', כביכול הוא אינו קיים בכל המערכת. הלא דבר הוא?

משלוח מנות ומתנות לאבינוים - לא כ"כ ברור השייכות שלהם לפורים דווקא, כמה מבטאים הם את נס הפורים, ומדוע לא תקנו כן בחנוכה או בשמחת תורה? גם מנהג התחפושות דורש הסבר מהותי. ועולה על כלנה המצווה הרביעית - משתה ושמחה, שבשונה מכל שבת ויו"ט, יש כאן חיוב חדש: "חייב איניש לבסומי..."

עד דלא ידע... [בלא להיכנס לדיון מעשי כיצד לקיימו, בכל מקרה אין מקרא יוצא מידי פשוטו, ויש כאן דבר מיוחד ומפליא שלא מצאנו כדוגמתו]. כל השנה מוזהרים אנו (בכל ספרי הקודש, ובפרט בדברי מוהר"ן) שלא להשתכר ח"ו, ואילו בפורים - השכרות היא מצוה ואפילו 'חובה'?

ואכן, מבואר באריז"ל, שבפורים מתגלה הארה גדולה, שאיננה מתגלה בשום זמן אחר, לא בשבת ולא ביו"ט, והיא נמשכת מהמקום הגבוה ביותר, שנקרא בלשונו 'סוד דבא' [שמלביש ליסוד דעתיק, שהוא אור ה'כתר]. וממילא כל השערים פתוחים ו"כל הפושט יד נותנים לו". ועל דרך זה מבואר בדברי מוהר"ן ש"עכשיו כל ההתחלות הם מפורים" (כך עולה מתוך דבריו בליקו"מ ח"ב סי' עז, וע"פ המבואר בליקו"ה ברכת הרי"ד).

נמצא שיש בפורים משהו מיוחד, שאם נזכה ונתפוס אותו, נבין ממילא את כל מצוות החג, והחשוב ביותר - נוכל לזכות לקבל אותו, וכפי שנראה - עניין זה הוא הוא העניין שאנו כה זקוקים לו.

ראשית גוים עמלק

מבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן ס"ד), שיש שני מיני התמודדות בעולם. יש התמודדות הנמשכת מ"שבירת הכלים", שאיתה אפשר להתמודד, ואף להצליח. ויש התמודדות הנמשכת מ"חלל הפני", שכנגדה אי אפשר להילחם, ועליה נאמר "כל באיה לא ישוּבּוּ". (מוהר"ן מדבר אמנם אודות שני סוגי אפיקורסות, אך בליקו"ה הלכות פקדון ד',

יעקב: שלום משה, אפריילכן פורים.

משה: אפריילכן פורים, איך הפורים אצלך?

יעקב: ברוך ד'. בערב חיפשתי אותך, רציתי לשמוע ממך כמה 'דיבורים' על פורים, שיחממו לי קצת את הלב, אבל נעלמת.

משה: אכן הזדדתי לבית, לאכול ולשמוח קצת לכבוד פורים, ללמוד מעט ולשכב לישון.

יעקב: למה לישון כ"כ מוקדם?

משה: כל לילה יש עניין גדול מאוד [למי שיכול] ללכת לישון מוקדם, ולקום בחצות לילה או לפחות לפנות בוקר, להשיח את הלב לפני השי"ת, וללמוד עד אור הבוקר. אבל ביום הפורים שהוא עת רצון גדול מאוד, העניין הוא עוד יותר גדול.

ללכן ישנם רבים שמתדדלים לפחות בפורים ללכת לישון מוקדם, ולקום בחצי השני של הלילה להתפלל וללמוד, וממילא אח"כ השחרית וקריאת המגילה הוא באופן מרומם ונעלה יותר.

איני מזלזל ח"ו באלו שרוקדים בליל פורים, וכ"ש לא באלו שלומדים בליל פורים, ואשרי חלקם של המארגנים כולל לליל פורים, שהרי לא כל אחד יכול לקום אחר כך, וממילא עדיף שינצל לפחות את תחילת הלילה, אבל אני אישית העדפתי ללכת לישון ולקום אח"כ, שמנסיוני זה תענוג עצום, וכל הפורים הוא יותר גבוה.

יעקב: חבל שלא אמרת לי אתמול, או לפני פורים, אולי הייתי גם מנסה.

משה: לא חשבתי שתרצה כי זה לא כ"כ מקובל, אבל לעולם לא מאוחר, ועדיין כל הפורים לפניך, וממילא כדאי לך מאוד לקחת איזה עשרים דקות או יותר, לשבת בפניה שקטה ולשפוח את הלב על כל מה שאתה רוצה בגשמיות ובעיקר ברוחניות, כי פורים הוא זמן שאפשר להתחבר ממש ולהתחיל מחדש לעבוד את ד' באמת, וכמו שאמר מוה"ר ז"ל ש"כל ההתחלות מפורים".

יעקב: אעשה זאת בעז"ה. אבל אני ממש מתפלל - אצלכם הברסלבר'ס מדברים כל השנה על שמחה ועל ריקודים, ופתאום כשמגיע יום של מנוחה - אתם הולכים לישון ועושים את זה יום של תפלה... אמנם פורים זה עת רצון גדול כמו שכתוב בספרים, אבל לכאורה זה דבר צדדי, ואינו עיקר עניין היום.

משה: אכן, עיקר ה"פורים" הוא השמחה, כפי שתיקף אסביר לך. ובכל זאת התפלה בפורים אינה דבר צדדי, אלא חלק ממהותו של היום ממש, וכמו שכתב הרמב"ם (בסוף מגילת המצוות הקצרה) שעניין קריאת המגילה היא 'להזכיר שבחי של הקב"ה וכו' וכדי להודיע לדורות הבאים שאמת מה שהבטיחנו בתורה כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו בכל קראנו אליו, הרי שזה ממש מעניינו של יום להודיע גדול כח התפלה, שיש לכל יהודי.

וכך אנו אומרים בפיוט שושנת יעקב 'להודיע שכל קווין לא יבושו ולא יכלמו לנצל כל החוסיים בך', הרי שזהו עיקר עניין הפורים [וכעין זה תוכל לראות בפירוש ר"ת המובא ברא"ש בתחילת מסכת מגילה, שמבאר דברי הגמ' "ג זמן קהלה לכל היא", שהכוונה לתענית אסתר', שכיון שבאים אז להתפלל ולומר סליחות - לכן בני הכפרים יכולים לקרוא מגילה. ולכאורה מה הקשר בין תפלות למגילה, ועפ"י הנ"ל תוכל להבין, שהכל הוא עניין אחד ממש כי זה עצמו, המטרה של המגילה].

אבל כמוכבן אתה צודק שעיקר היום הוא יום של שמחה עצומה ונוראה, כמו שכתוב "מי משתה ושמחה" ובעז"ה אבוא אליך בסעודה, ונשמח ונרקוד ביחד, כראוי וכיאה ליום הפורים הקדוש, ואם תרצה אקח אותך אח"כ לבית הכנסת 'ברסלב' שם מתאספים כולם אחרי הסעודה לרקוד יחד דת של תורה, והשמחה שם מרקיעה שחקים.

יעקב: נו זה תחליט, פורים הוא יום של תפלה או יום של שמחה?

משה: פורים זה לא יום של 'תפלה' ולא יום של 'שמחה', אלא יום שמי תגלה שהשם קרוב אלינו בכל מצב, [וכמו שראינו ברמב"ם שהביא את פפסוק 'אשר לו אלקים קרובים אליו'], וממילא זה הזמן הכי טוב לתפ"י לה, והזמן שמתעורר ביותר השמחה ללא גבול.

וזה מה שראו בנס של המגילה, שרובו ככולו לא היה נס למעלה מן הטבע כמו ביציאת מצרים, אלא היה סיפור פשוט לכאורה שהתפרס על פני כמה וכמה שנים, והיו בו כמה דברים שלכאורה אין קשר ביניהם, אך פתאום ראו איך השי"ת היה עמם בכל רגע ורגע, וכל הסיפור היה השגחה אחת גדולה בשבילם, וממילא, אנו תופסים שכל רגע בחיינו

ה'פשוטים' השי"ת נמצא קרוב אלינו.

ולכן בפורים מאיר שמחה עד אין סוף, כי זה עיקר השמחה, כשאדם רואה את חביבותו לפני השי"ת, ומכיר שהשי"ת נמצא אתו קרוב בכל מצב ומצב.

יעקב: הדברים נפלאים. אולי תרחיב עוד קצת מה המשמעות של זה 'למעשה'.

משה: אוסיף לך עוד קנייטש, ואח"כ אבאר לך למעשה. אם נתבונן נגלה ייצד למפרע התברר שגם בסעודת אחשוורוש שזה היה התחלת הנפ"י לה ועל זה נגזרה הגזירה - גם שם השי"ת דאג להם, וסיבב ששם דווקא תתחיל הישועה [ע"י הכעס של אחשוורוש על וושת'ן], וכך לאורך כל הסיפור, הישועות צמחו תמיד מתוך הצרות בעצמם, אלא שכמוכבן כל מה היה מוסתר, ומתי זה התגלה? ברגע שהחליטו לא להתייאש רק לפי נות אל השם בתפלה וצעקה.

בית היין

טעימה מתורת מוה"ר"ן על הנושא

פי עקר הכניעת הסקרא אחרא שהוא זקמת הפחש, הוא בפורים, פי אז מכניעין קלפת המון עמלק, שהוא עקר זקמת הנחש שנמשך על ידי חטא עץ הדעת, שמשם אחיזת המון הרשע ימח שמו. ועקר זקמת המון הפחש, הוא בחינת עצבות וקרה שחורה, שמתגברים בכל עת על ישראל ואינם מניחים אותם לשמח, פי עקר הסקרא אחרא הוא עצבות, שגא נמשך מפגם עין הדעת.

ועקר הקדשה הוא שמחה, והנינו לשמח בהשם יתברך, פי מי שיש לו אמונה שלמה בהשם יתברך, בודאי לא יוכל לשמח תמיד בהשם יתברך. וזה תדבר אי אפשר לבאר בקצרה, פי הוא לכל חד כפום מה דמשער בלפיה, ובכך מבאר בדברינו מאה פמה פעמים.

והמון ועמלק שהם בחינת המחקרים והפופרים, מהם נמשך עקר העצבות והקרה שחורה, פי עקר השמחה הוא שמחת המצוות, בחינת פקודי ה' ישרים משמחי לב. ומי שפאמין בהשם יתברך ובתורתו הקדושה בתמימות ובכשיטות כמו שפך ישראל מאמינים, בודאי אין שמחה בעולם כמו שמחת עשית המצוות שגאנו זוכים לעשות נחת רוח לווצרנו ובוצרנו יתברך.

וזה עקר בחינת פורים שהוא בחינת עשית המצוות בשמחה, פי אז שחמיו כל ישראל בשמחה גדולה מאד עד אין סוף ואין תכלית.

וזה בחינת גדל הפלגת השמחה מאד מאד שנוהגים כל ישראל בפורים להתרבות אז בשמחה גדולה מאד, ועושים אז כל מיני צחוק ושחוק בשביל להתרבות בשמחה. פי עקר מצוות פורים הוא השמחה בפ"ל, ועל פן עושים כל מיני שחוק ומילי דשטותא ועושים אז מעשה שכרות ושטות בשביל השמחה.

פי איתא בדברי רבנו זכרון לברכה בכמה מקומות פמה אחרות גדולות שצריך האדם להתרגל את עצמו להיות בשמחה תמיד, ואיתא בדבריו הקדושים שאי אפשר להיות בשמחה כי אם על ידי מילי דשטותא דיקא, שעושים עצמם פשוטה ומשחקים את עצמם במילי דשטותא.

פי מחמת ששבע האדם נמשך אחר העצבות מאד, פי כל אדם מלא ישירים ויגונות כפידע לכל אהד ואהד. על פן צריכים להתכריח את עצמו בכל הכחות להיות בשמחה. ועקר השמחה אי אפשר להיות כי אם על ידי מילי דשטותא, כמו ששמעתי מפי זכרון לברכה שאמר בזה הלשון: "סע האט א פנים אז מע קען קער ניט פרייליך זיין נאר מיט נאריש מאכין זיך". וכן דבר עוד מאה פמה פעמים. (ליקוטי הלכות הל' נפילת אפים הלכה ד')

עמלק משיח כל הישועות שהיה לאדם

זה בחינת פורים שהוא מחיית המון עמלק, פי ראשית גוים עמלק, שהוא רוצה לבלבל ולהטיל פגם בה'ראשית' והתחלה פאלו עדן לא התחיל ה' יתברך להושיע כלל.

וכן הוא בכל דור ובכל אדם כמו שכתוב, מלחמה לה' בעמלק מדר דה, שמתגבר על כל אדם בכל עת בכל מיני תהבולות להפילו חס ושלום, ואחר כך מקטרג עליו עד שפא עליו איזה צרה ויפורים חס ושלום, והוא עצמו מחליש ומבלבל לב האדם שלא יצחק ויתחנן לה' יתברך, פי מכניס בלבו פאלו אפס תקנה חס ושלום, ורוצה להשפיע מדעתו על הטובות והחסדים והנשים והנפלאות שעשה ה' יתברך עם אבותינו ועם כל אהד ואהד בפריאת. (הלכות אפוסרופוס אות ל"ח)

נס פורים מוכיח להיפך

קבענו ימי הפורים האלה שמחה ומשנה יום טוב לדורות, להודיע שגם בעבודתנו לא נעבנו אלקינו, שהיו תקוף הנס והישועה הנפלאה של פורים שגדול מכל הפועלים כמו שאמרנו בפרשתנו זכרונם לברכה, פי עקר הנס הוא מה שראינו שגם בעבודתנו בתקוף הגלות ה' יתברך משגיח כל כך בהשגחה נפלאה וסבב סבות לטובה מתחלה ועד סוף, שדיקא על ידי המון תהרג וישתי הפחשעת ואחר כך על ידי זה עצמו יתקף תקוף הנס שתלו את המון על ידי אסתר בהשגחות נפלאות פאלה פמבאר במגלה הקדושה.

וצריך לשום לב לזה היטב להבין מאה שפמון כן גם עתה עדן לא עוב חסדו מאתנו, וצריכים להתגבר בשמחה תמיד להמשיך קדשת שמחת פורים להאמין כי ה' יתברך עמנו גם עתה בתקוף הגלות הנה, ולתן תודה והודאה בכל יום על העבר ולבקש להבא. (הלכות אפוסרופוס אות ל"ח)

ריקודים ומחיאית כף

על ידי שמחת פורים בתמחאת פן וריקודין, על ידי זה מומשיכין בחינת קפלת התורה בנגלה ונסתר, שהיא בחינת הארה הנפלאה של מרדכי ואסתר, ומכניעין קלפות המון עמלק ימח שמו, וממיתקין כל תדינים, ונתבטלין כל הגזרות מישראל. (ליקוטי עצות, מועדי ה', פורים)

עיקר מצות פורים הוא שמחה, היפך המון

עקר מצות פורים הוא לשמח בכל עת, לשמח את עצמו בכל מיני שמחה, כמו שכתוב 'לעשות אותם ימי משתה ושמחה'. וכמו שנוהגים כל ישראל לשמח בכל מיני שמחות בפורים, שגא עקר מצות פורים.

תקשורת זו סטרית

לפעמים אנשים שואלים: אני מתפלל לקב"ה, מקיים את מצוותיו, ומדבר אליו, אבל הוא אף פעם לא עונה לי. קשה לי לעבוד בלי לקבל 'פידבק'...

במאמר זה ננסה להציג את השקפת התורה בנושא, בהתבסס על שיטת מוהר"ן זצ"ל, ועל תורת הישיבות הק'.

התקשורת שלנו עם הקב"ה, היא דו-סטריית. הוא מדבר אלינו מדי יום, במגוון צורות, וכפי שכתב בליקוטי עצות (ערך דעת): צריך האדם להסתכל ולהתבונן היטב על כל הסבות והעניינים שהשם יתברך מזמין לו, כי כל יום יום, יש בו מחשבה, דבור ומעשה מושגה מחברו...

והמשגיח דמניב' בעל אור יחזקאל זצ"ל, היה מצטט את דברי רבינו יונה בברכות (ספ"ד) על הפסוק אכן אתה א-ל מסתתר אלקי ישראל מושיע, כלומר אינ'ם שאתה מסתתר אתה אלקי ישראל ששנית עמום...

הדבר יתכן על ידי מאורעות קשים המחויים קריאה לחשבון נפש (גמי ברכות ה), כאשר האופי המסוים של האירוע מהווה רמז על איזה עבירה הוא בא (נפש החיים ד', כ"ט), ומאידך ע"י מתנות וחסדים שמראים את אהבתו אלינו באותה צורה. בנוסף לכך, כל מאורע שאנו רואים נגור עלינו...

שאדם לומד כל יום, הוא ממוון לפי התצורך לו, ואפילו אם מדובר בשיעורים קבועים שלבאורה נקבעו מראש, ואפילו אם אדם התאחד ולמד נגיח את הדף היומי של היום בעוד שבוע, גם אז הוא ממוון אליו משמים (בשם רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל) וכן דברים שאנו שומעים מפי אחרים, או מחשבות פתאומיות שצצות בליבנו, כגון נקיפות מצפון המהוות קריאה משמים...

לכמות על השני את זוית הראיה האישית שלו. ומה נהדר הסברו של רבי נתן זיע"א בליקוטי הלכות (הל' נחלות ה"ד) שיעקר כוחו של עמלק הוא להסתיר את מה שהשי"ת מנהיג אותו בכל פרט וכבר הושיע אותו מהרהר דברים, עמלק מטיל ספק 'היש'ו' בקברו...

והוא מוסיף: שכאשר אדם יודע זאת, הוא מקבל מזה כח להתפלל. כי הוא יודע שהשי"ת נמצא כצאן ומקשיב לתפילתו, בוודאי יושיע אותו ויסייע בעודו.

ומקבלין דין מן דין

מכתב מיוחד שהגיע למערכת מאת הכון האגני יו"ש

למצרכת הצלון 'הקצ'.

אני יודע מי אתם, ומה מטרתכם בהוצאת הצלון הזה.

אני אוהב נוצע מאד על הוצאת הצלון שכלה, כי הוא הורס במח' יד צבודה שאני משקיע כבר שנים רבות. ואם תשאלו, הרי כבר תלו אותי על הצ'ץ? התשובה היא: שיש לי נכדים בני ברק שצושים את הצבודה, ואם רק בני ברק, איך אפשר שצבודים בכל המקומות; ירושלים, קרית ספר, בית שמש, ביתר, וכו' הצרית. (לא הזכרתי את שאר הצרית: תל אביב, חיפה, יולת וכו' וי"ם, כי שם הם לא צריכים לצבוד, שם צבודים קל"י סות אחרת, שצבודה קלה משימים תוצאות יפות).

כדי לבאר את כוונתי, אספר לכם בקצרה על צבודתי, ומה תמינו כמה קלוקול נצפה מהצלון הזה שאתם מוציאים:

אני יודע שהכח של לימוד התורה הוא גדול מאד. ולכן אני צושה הכל כדי שלא ילמדו. בשביל זה צבודתי ליצור 'הפרדה' - ו' תורה' או 'מסלול'. וכן הרווחתי מפעילות: כי בשיטות ל"ר מדיע תורה אפ"ל לא תמיד זוכרים את ה', ולפצמ'ם לומדים רק לשם כבוד ושכרה, ומ'תורה' כונו לא חוש, ומפסלם, שיש כן קשר לה' - אני דואג להשכיח מהם את הדיוורים של מוהר"ן אודות לימוד התורה, וכן הם לא לומדים.

לשם כך השתמשתי בצצה פשוטה: יש עוה (שיחות הר"ן) את צו - לא לפרסומ! שמה מוהר"ן מלמה מהו דרך הלימוד הנכונה, שצייני יכול כל אחד לזכות ללימוד תורה. ואם היו יודעים מהשיחה הזו ומקיימים אותה כראוי - אזי הייתי אפוד למארי. ולכן, הכנסתי שמה פלפול פנואל (שנה בדרך כלל צבוד הכי טוב - אני מכניס אליה פלפול והולך לישון...), וכן נצפה ויכוח ומחלוקת האם זה כפשוטו או לא כפשוטו, ומינתיים אליו ואילו לא לומדים, והריווח כולו שלי. מלמד צצט המחלוקת שהוא עוד ריווח נקי מהצ'ץ.

ואכן, אני מוכרח לציין לשבח את צלונכם הצניין זה. כי ש"ראיתי שפאחד הצלונים עסקתם הצניין לימוד התורה - כמצט ברחה נשמת, והייתי בטוח שמה הרסנתם לי את כל הצבודה. אך כשהצצתי פנימה נרצצתי, כי ראיתי, שלא דברתם שם צניין על הנואל הנ"ל, וממילא זה עוד לא כנה מסוכן בשבילי. ואמנם ציונתם שם שצוד יהיה צלון שלם על הנואל הזה, אך צ"ץ נאמר דיה לצרה שפעתה'.

ובאמת, במשך הזמן אני נוחל הצלחה מסחררת, כי אפילו בשיטות שכבר כן לומדים, אך מאחר שאין להם את האור האמיתי שאחרי להיות פלימוד תורה, לכן הם לומדים מאד לאט ובפחיתות. לאט אפ"ל פטוח' לטובתי כמובן, ושם לא מציצים שם להמסקנות מצטיות הלכה למצעה, ואת חלק לימוד המוסר וצבודת ה' רובם נחשו למארי, וכן אני יושב - על הצ'ץ למצעה אמנם - אפ"ל רצוד, ביודצי שמלאכתי נצטית נאמנה.

וכמובן, שפסא הצניינים אני מצליח הרבה יותר, כי הצלחתי להשכיח מלם רובם ככולם שיש צבודה נפלאה של תפילה, שיכולה להאיר להם אור מתוק חיים, וכמובן צצית הכל כדי להצליח שיש דבר שנקרא התבודדות, כי רק צייני אדם יוצא מכלל המציות שלו, וזוכה לכלל המצילות. ומה נחלתי הצלחה מלהייה כמצט בכל המקומות, כי כבר כמצט לא מדברים על זה [ואני מאד מצריק אותם על כך], מלמד מפסלם, ש-ה לצלות, מוהר"ן דיבר צ"ץ כל-כך הרבה, שאני לא יכול להצליח את זה מהם [אליה נס שהם לא מתפללים על צדק הלימוד]...].

צצת שיח' לה, לצומת כל זה אני צודק שם לכוון השן, כל"ר מר: כשם שאני נהר שלא יהיה לימוד תורה כראוי, ולא יהיה תפילה והתבודדות, ושאר הצניינים. כך פאותה מדה אני נהר שלא לתת להם י'סוף' פלפול זה, דהיינו שלא ירששו פבורים מלה, ולא ירששו יצבור עליהם' והם 'פסאול תחתית' - כמו שמרשישים כל המפסלרים, כי אם הם ירששו ככה - הם יחפשו למה פתרון, ואז הם צייק ציק יצו לי מוהר"ן מהכוון השן... וצתה לאחר כל האריכות הנ"ל, תמינו היטם מדוע אני כ"כ

כוצס עליכם, ואני עוולה גדולה אתם צושים לי הצלון הזה. כי אני כבר צודק ימים ושנים ודורות, ואני כבר מלך ולקן [וכס"ל...], ואתם, צכשיו נלדדתם, ירדיע מסכנים [וחכמים...], ואתם האים בכלו חוצפה, ומדפסיים צלון שפרעצ אחד הורס לי את הכל.

כי הצלון שלכם, אתם צושים את החיבור המסוכן בין מוהר"ן לבין השיטות, ומכאן והלאה - הכל פתוח. החיבור להי יכנס לישיבות, והם יתחילו ללמוד את מה שהם לומדים - פאמת. והפרסלרים ילמדו מהם ש"כ כמה חשוב ללמוד, ויחפשו בדברי רבם מוהר"ן מה הצצות הנכונות למה, ושם הם יתחילו ללמוד כראוי רח"ל.

ולא זו בלבד, אלא פתאום - כלל פחורי השיטות וכלל פארכי ככולללים יקבלו טעם פתפילה, ויתחילו להתפלל בהתלה: מות ובכוונה, ובנוסף, יתחילו לצלות התבודדות, וצ"ץ יתחילו לצצות מכלל המציות פשמות ורוחניות, ויתחילו לטעום טעם של קרבת ה', ויחיו חיים טובים פשמה וטוב למה. ואז - מה אצעה, אלא אוליך את חרפתי הצצומה? רק מהחשפה על כך אני צלול לייפול מהצ'ץ מרוב צצ'ר...

על כן אני מתחנן פכניכם - אל תצלו את זה, זהו צצצ מסוכן והרה לר"ל, וצכ"ם תתיצצו אתי איך לצלות את זה ומה לכתוב שם, ואז תכלו לטעם, ושם אני אנוח פשלום על צצ'י הפסוה.

הכל אופני, כיון שהתקפתי אתכם, אעלה לכם עוד שני סודות מהמצצוצו שלי [ואולי כהכרת הטוב תסכימו לשמוע לדברי...]. הדבר הראשון הוא, שאני תמיד ממתיין עד לרע האחרון שלפני האוליה, ודווקא אז אני מציץ. תוכלו להבחין מה פפצט הראשונה, שפאתי לאחר שכבר יצאו מצרית והיה קר"י צת ים סוף, ואו-16-16-16 צמדו לקבל את התורה - ואז פאתי. ושם פפצט השניה, פאתי פסוף ללות פכל, כאשר כבר צמדו להיילא, ואז דווקא נלחמתי בהם וייאשתי אותם, עד שהם החלו ליטא נשים נכריות. וכן שם כצת, כשאחזיק משה לפני המוליה וביאת המשיח - פאתי צע כלל הכוחות שלי להילחם בהם, ואני צודק קשה להכניס צצבות וייאוש, וממילא להפיל את כל צע ישראל לתאוות ומידות רעות, ומה למנוע את המוליה [ח"ו].

אך מה אומר לכם, למצעה - נחלתי מפלה, ומה הסוד השני שצציתי ללילות. שהדבר היחיד שאני פוחד ממנו ואין לי מה לצלות נלדו הוא - תפילה. וממילא פפצט הראשונה שמה יעק את צע ישראל שיתפללו, ואז יהושע הרס לי את כלל הטי' פורים. ומפצט השניה - מרדכי הצדיק חילק אותם להתפלל, ואז נהפכה הקצרה על פיה, ונהיה מלה פורים היי. [ואמנם לקחתי חשבון שכך יהיה, ולכן צצתי שכלל יהיה ביום אחד, כדי שאם יהיה פורים - יהיה רק יום אחד, אפ"ל יהודים חחצובים, צושים כלל אחד פחות ויימי...! יש כאלה מחל"י טים שהם 'מסוכן לבני ברק' וצריכים לצלות פורים ויימי, יש כאלו שמחפשים אצל מי להתארח ביום השן, ויש כאלו שפלי סיבה, משה להכניס - צושים פורים ויימי... ושם כלל החודש הם מרבים פשחחה, אינו יודע מי התרי להם זאת, זו משה שצרויה!].

ושם כצת, יש יהודים - פפרט פפסלם [ובנכותכם שם עוד מצט בשיטות...]. שצוסקים חלק פתפילה והתבודדות, וממילא אני לא מצליח עליהם, הם יוצאים מהייאוש ומכלל התאוות, וצבודים את ה' פשחחה.

ובאמת כבר נלמד לי הכח להילחם, ואני מתחיל לסקול אולי להתייאש ומה. כי עליו בודדא לא נאמר אין שום ייאוש מצולת כלל. ייתכן שהשנה פפורים 'אתבודד' על הצניין, ואז אם אתייאש - יצו משיח מיד...

פורים משה

המן פן מדתה האדעי

צורר היהודים משלן הפירה

סיפורו של הרב צבי מייזליק שליט"א - כרמיאל

ספר לנו מעט על הרקע שלך:

זכני הש"ת להיוולד ולחיות בבית מיוחד. הורי היקרים שיחי הם אנשים של דוגמה למסירות ולחסד, והבית שלהם ספוג באהבת תורה אהבת חסד ויראת שמים, וזה מה שקבלתי מהם.

כשלמדתי בישיבה קטנה, היה תקופה שזכיתי לעלייה גדולה. למדתי בחשק רב, ועם האוכל בא התיאבון, וממילא רציתי וחיפשתי להתקדם עוד ועוד. חיפשתי בספרים, ושמתני דרשות - כדי להתעלות עוד ועוד.

אך לזמנך זה גרם לי את ההיפך. כי בכל פעם שפתחתי ספר מוסר, או שהייתי שומע איה "שיחה" או "ענין" מהמשגיח - הוספתי לעצמי עוד כמה "איקסים" לשימה שלי... המבט שלי על ה', היה כמישהו שדורש מאתנו כל דבר שאנו לא מסוגלים לעשות, שכן הדברים הקלים - מה הם שווים. והדברים הקשים - מי יכול לקיימם. אני יכול לשכוח און ביו"ט כשהייתי מביע בתפילה "אהבת אותנו ורצית בנו" הייתי עם דמעות, הרהרתי בלבי: אכן "אהבת" בעבר, היום כבר לא...

ואיך התוודעת לברסלב?

ההצלה שלי היה החברותא שלי (הרב ש.ס שליט"א). הוא התקרב לברסלב, ואני לא ידעתי! מזה כלל. הוא היה תמיד מדבר עמי הרבה בעבודת ה', ומנסה להחדיר בי אהבת ה', קדושה, מידות ואמת. ואני התלהבתי מחדיבורים והתחזקתי מהם מאד, והייתי מנסה לשאול אותו מהיכן הוא שואב כאלה פנינים נדירים שלא שומעים בדרך כלל בעולם הישיבות [השחי"ת מלא כל הארץ כבוד], והוא אהב אותי (!!! וכו' וכו'). והוא התחמק ולא רצה לומר. בכל אופן מאד התחברתי לדברים שלו, ולאמנת שהוא הביע. הרגשתי שזה ממש מרפא אותי.

לקראת העליה לשיעור ג' "צא המוצע מן השק", וגיליתי איכשהו שהוא שואב את הכל מהאוצר של מוהר"ן. הוא (שפחד מהנהגות הישיבה) לא ניסה כלל לקרב אותי לברסלב, אלא רק לחזק אותי. אבל אני מעצמי התחלתי להתקרב, ורציתי ללכת לחברותא ושיעורים של ברסלב. הוא עצר אותי, והסביר לי את הענין של "ריבוי אור" שגורם כבידו הנר, ואמר לי "חכה קצת, כשתתבסס יותר תלך" (דבר שבאמת עזר לי המון, כי כשהתחלתי ללכת לשיעורים התחילו המניעות, דבר שלא הייתי עומד בהם בהתחלה).

אך בהמשך כבר נכנסתי לזה חזק.

האם הייתה לך התמודדות עם הסביבה?

כשגילו את זה בישיבה, התחילה סערה. אמנם מצד הבחורים כמעט לא סבלתי, כי השתדלתי פשוט לא לראות ולא לשמוע, ולא להיכנס אתם במשא ומתן. אבל כשבא אלי המשגיח ואמר לי "אם אתה לא מתגלה ומוריד את חוקן - אל תחזור לישיבה" הבנתי שהעניין רציני, אבל ב"ה העניין הסתדר, ונשארתי בישיבה.

כשבאתי לעלות לישיבה גדולה, התעקשתי ללמוד בבני ברק, על מנת שאוכל לבא ולבקש את החברותא הנ"ל שהלך ללמוד בישיבת ברסלב. הר"מ (שכמונן לא ידע את הסיבה) ניסה להניאני, אבל ב"ה התעקשתי, והתקבלתי לאחת מהישיבות הטובות ביותר. ומשם הייתי הולך הרבה לישיבת ברסלב ומבלה שם, בעיקר בשבתות. ומדי פעם אף הייתי יוצא איתם לשדה להתבודד.

יום אחד קרא לי המשגיח ואמר לי בדרות: הבנו שיש לך קשר לברסלב, ולכן הפש לך ישיבה אחרת לאמן הבא. ולא די בזה, אלא הוא הורה לי להתקשר להורי ולהודיע להם שסולקתי מהישיבה!!! הוא דיבר איתי כחצי שעה, כשאני מנסה כל הזמן לגרות את חושי שלא אתעלף, הכל הסתובב סביבי, הרגשתי סחרחורת איזמה שמעולם לא הרגשתי, והייתי בטוח שאני עומד לאבד את ההכרה...

וכאן אציון, שכל ה"מניעות" וההתמודדות שעברתי, הכל התגמד בעיני מול דבר אחד - מול הצער של ההורים! כל חיי לא היה אכפת לי שילקו אותי מאה מלקות עם שוט, ובלבד שהורי היקרים לא יצטערו. המניעה הכי גדולה והקושי הכי גדול שהיה לי, היו השיחות עם הורי בנושא הזה, שהתנהלו בדרכי נועם, אבל עם דמעות בעיניהם (ואני מבין אותם). דבר שהציק לי יותר מהכל.

מזבן כממילא, שהקושי כעת היה כפול ומכופל. לא הייתי מסוגל לעשות את הצעד הזה ולהודיע להם על סילוקי מהישיבה. ולכן, בלידת ברידה, המשכתי בלימודי כריגלי! לאחר כשבועיים נישא אלי המשגיח, ושאלני האם ידברתי עם הורי, עניתי בשלילה, ואמרת לו שאיני מסוגל. הם שלחו את המשגיח-קטן שיעשה את זה. ובדרך נס זה עבר בשלום - אבי שליט"א התקשר אלי

לאחר זומיים, ודיבר עמי, וסידר לי ישיבה אחרת. ולא זו בלבד, אלא אחר כך הוא סייע בידי לנסוע לאומן לראש השנה, ואף נשא ברוב ההוצאות, וזה סיפור בפני עצמו (שכולו נס מתחילה ועד סוף).

הסיים של הסיפור הוא, שהתארסתי עם משפחה מברסלב, וקודם החתונה אמרתי לאבי שליט"א: בחתונה אתלכש בדיוק כמו שאתה רוצה, עם אותו לבוש שהלבשת אותי ושלבשתי עד היום [שלא צטטרך להתבייש מחברך]!!! וכך אכן עשיתי. וב"ה כיום אני חי חיים טובים בדרכו של מוהר"ן, וחי חיים שלווים ושמוחים עם המשפחה שאוהבים אותנו ושואבים מאתנו נחת.

מה הם הנקודות המיוחדות בדרכו של מוהר"ן?

כשאני חושב מה הייתי היום בלי זה, אינני יודע מה לומר בדיוק. הרבה דברים יכולים להיות, אך הצד השווה שבהם הוא - שהייתי עץ או קש יבש יבש לגמרי. לומד, מפתל, מחייך וגם עושה מצוות - אבל עם לב מאובן ומיושב. תורת מוהר"ן נותנת חיות, שמחה, וידיעה שה' אורב אותך כמו שאתה, בן (אני נזכר שלפני תקופה, באחת הפעמים שזכיתי להתבודד ולדבר עם ה', אמרתי לו: ריבוננו של עולם, אם ניתן שם למעשיך עם נשמותינו - זה "צירה בבין", אתה לוקח אנשים כ"כ מגושמים וכו', ומציייר ומציייר מזה דברים כאלו נפלאים...).

בדרכו של מוהר"ן, אפשר להיות בתוך עוה"ז שמלא בכל המידות הרעות והתאוות הנוראות, ובכל זאת ליכות לעבוד את ה' בתכלית השלימות שהוא דורש ממך! מהמקום שלך, בלי הצנע, ובלי לקפוץ מאתיים קומות מעליך. אלא אתה כמו שאתה - לעבוד אותו, ולהשתפר בכל פעם עוד ועוד קצת ועוד קצת.

ולכן, כששואלים מה הנקודות העיקריות בברסלב, זה מבחינתי כמעט כמו לשאול מה המספרים של הלוטו... פוק עיין ותשכח בהקדמת ר' נתן לליקוטי מוהר"ן, ובכל זאת דומני שאפשר לומר ש: ההתחזקות (לא רק בירידה אלא גם בעליה! ואכמ"ל), השמחה, ההתבודדות והתפילה, האמת והדיקויות בה' תמיד - הם המוטיבים שמסמלים את ההולך בדרכו של מוהר"ן, אבל כאמור, אלו הם רק טעימות מאין סוף של דברים, שהמאחד את כולם זה "עבודת ה' באמת ובתכלית השלמות".

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

>>> המשך מעמוד א'

ואוה! וממילא, אין לכם מה לחפש שם. ועם ישראל לעומתו טען בהגיון: זהו, אין לנו עוד תקווה, וממילא עלינו להתערב בין הגויים, ולחיות חלק מהם. [הרמזו לזה: לעשות כרצון איש ואיש. דרשו חז"ל - 'איש זה מרדכי' 'איש זה המן. כי 'איש' ר"ת אין שום יאוש, 'איש' אותיות יאוש]. וזה נפלו לקליפת המן-עמלק, שהוא הייאוש והחלל הפנוי, ומשם כאמור אין דרך חזרה, ועל כך נגזר עליהם כליה ר"ל.

"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה". הוא סיפר להם אודות הגזירה, ומזה הם הבינו שאכן טעו כמה שחשבו. אך מה עושים כעת? מה הפתרון לקליפת הנוראה הזו, ואיך מבטלים את הגזירה? הם עשו את ההיפך הגמור: התייאשו לכיוון הקדושה! אסתר אמרה "ובכן אבא אל המלך אשר לא כדת" - נגד ההגיון והשכל ה"שרי", ועם ישראל לעומתה התענו שלשה ימים ולילות, אנשים נשים וטף, כאמורים: מצדנו, אין חיים! לא אוכלים ולא שותים - עד שניוועע. גם זה נגד ההגיון והשכל. ואז האיר האור של פורים.

האור של פורים הוא האור של שער החמישים, האור של הכתר העליון,

מושבו של עמלק - שם התגלה הנס של פורים, כי השי"ת כן נמצא שם, והוא פעל את על המערכת. ולכן, לא כתוב שם ה', כי במקום הזה יש הסתרה על שם ה', אבל 'מגילת אסתר' מגלה את ההסתרה, ומאירה לנו שכל 'המלך' זה מלכו של עולם, ואפילו 'המלך' אחשוורוש' הוא ג"כ רק לבוש של המלך האמיתי. וזה מנהג התחפשות [שבעבר היה נוהג ללבוש מלבושי עכו"ם], לדעת שבתוך כל הלבושים המוזרים ביותר, יש מציאות של ה'.

ולכן אנו מצווים במשלוח מנות ומתנות לאבוינים, שהם לכאורה מעשים אנושיים פשוטים ומקובלים, אך כעת מאיד בלבנו האמת שאין דבר שהוא 'סתם', אלא הכל הוא מצוה וקודש קדשים, וכל דבר הכי פשוט הוא כלי לאור הגדול ביותר.

זהו ההארה הגדולה והנפלאה של פורים, שמאיר בוכ נורא כזה, שמוריד את כל המסכות וכל ההסתרות, והשי"ת עומד לידנו ממש, ואומר: "מה שאלתך בני היקר ומה בקשתך". והכל מתקבל! ביום זה מתגלה שאין שום יאוש, וכל הדברים שהשארנו מאחורינו בכל מיני מקומות בחיינו, אפשר לאסוף אותם בחזרה, ולהתחיל מחדש את כל ההתחלות. וכך גם אם ניפול שוב - נדע שאפשר גם להתחיל שוב, כי יש פורים בעולם.

איש יהודי היה בשושן הבירה

אשריך ידיים שגמלתן חסד עם יושבי הבית - שטפתן כלים, קצצתן סלט, גיהצתן חולצה, אשריך פה שדברת עם ה', שעודדת את הילדה, שבלמת את הכעס...

מצוות פורים, יכולות להצטייר לכאורה, כמנותקות מכל סממן רוחני. סעודה גדולה, שכרות, אקט חברתי של משלוחים אחד אל השני, ואפילו מנהג של תחפושות...

באמרדכי הצדיק וזועק: אני יהודי!

כי אם חלילה חודרת לתוכנו תחושת סתמיים כזו, נדע בבירור, שזוהי קליפת המן בכבודה ובעצמה! כשאנו מקפידות לאכול אוכל כשר, ליטול ידיים ולברך, כל שכן כשאוכלים מעדנים לכבוד שבת ויום טוב, ולכבוד חג הפורים. כשאנו שולחות משלוחים והגברים משתכרים כי

המשך בעמ' הבא <<<

מהם שריד - לא גוף וממילא גם לא נשמה. לפיכך גייס את כל יכולות הטומאה והכישוף שהיו לו כדי למצוא זמן מתאים, וזה מה שדחף אותו לצרף את כל יושבי תבל אל המשמיה.

ומנגד, זו הסיבה שמלחמת הצדיק בו הייתה הכרזה פומבית עיקשת של "אני יהודי".

כי יהודי הוא זה שידע לחבר נכון בין נשמה לגוף. להחשיב כל אחד מהם ולחברם כאחד:

נשמת היהודי, חצובה מתחת כסא הכבוד. אך ככל שהיא כוספת לה' ורוצה להדבק בו, אין היא יכולה לפעול מאומה ללא עזרת הגוף. הגוף הוא זה שמוציא לפועל את רצון ה' והוא מקיים את המצוות. ממילא, גופו של יהודי יקר ומיוחד עד מאוד. בהיותו המשכן והכלי של הנשמה.

לכן אומר רבנו שיש לשבח את האיברים ולפרט בפשטות: אשריך גרלים שהלכתן לדבר מצווה - שיצאתן לקניות לכבודה של השבת.

במילים פשוטות ואמיתיות אלו מיוצג מרדכי הצדיק במגילה - איש יהודי. איש שכל מהותו אומרת - יהודי.

יהודי ענו כנמר. חזק באמונתו וגאה ביהדותו. יהודי שלא חת מפני איש. איתן מול פיתויים כמו מול איזמים - ודבק באמת.

יהודי שכל מה שרואה מול עיניו זה רצון ה'. עם ה' הוא הולך, איתו הוא ישן, קם, אוכל, מסתובב. יהודי, שכל מה שקורה איתו וסביבו - משמש עבורו אמצעי ודרך לקרבו אל ה' ואל מלוי דברו.

מלחמת הצדיק - מרדכי, מול קליפת עמלק - המן, נסובה ועודנה סביב המושג "יהודי". לדידו של המן אין מציאות כזו ששמה - יהודי. הוא מזלזל ומבטל, עוקר אותה לגמרי. לגביו יש 'בן אדם', ישנם 'אנשים'. יהודי? מה פתאום!?

לכן כל כך בער לו להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים ולא להשאיר

מה בקשתך?

שאלה:

כבוד הרבנית תחי'.

האם בברסלב אוהזים שהצדיק היחיד הוא רק מוהר"ן? וא"כ מה היחס לשאר הצדיקים מכל הדורות?

ובעיקר - איך היחס לגדולי הדור כיום, ולכל הראשי ישיבות, משיגים, רבנים, מוציאים, וכל כיו"ב, האם הם נחשבים בכלל, והאם צריך לשמוע להם, וכמה?

אשמח לקבל ביורר בנושא.

ד.ק. בית שמש

תשובה:

השאלה הזו היא חשובה מאוד, וחשוב מאוד לענות עליה. אך היות והעניין דורש אריכות, ע"כ במזרז זה אכתוב בקצרה, ומי שרוצה הרחבה בעניין, מוזמנת לקבל הקלטה של שיעור שלם שמסרתי בנושא [במשך כשעה].

מוהר"ן מביא (בפתיחה לליקוטי מוהר"ן) את דברי הגמרא במסכת שבת (ק"ה ע"ב): כשנכנסו רבותינו לחרם ביבנה, אמרו עתידה תורה שתשכח מישראל, שנאמר "ואנכי אסתיר אסתיר פני ביום ההוא". עד שבא רבי שמעון בר יוחאי ואמר: חס ושלום, לא תשתכח תורה מישראל, שנאמר "כי לא תשכח מפי זרעו". עד כאן דברי הגמרא. ורבינו מבאר את העניין כדלהלן:

לכאורה, העניין כולו תמוה. וכי כל החכמים ביבנה לא ידעו את הפסוק שהביא רשב"י 'כי לא תשכח מפי זרעו'? וכן קשה להיפך - מה יעשה רשב"י עם הפסוק שהביאו הם 'ואנכי אסתיר אסתיר'?

התשובה היא שאין כאן כלל מחלוקת. אלא כל אחד מהם דיבר על התפקיד שלו. כי ישנם שני חלקים בתורה. יש את התורה בעצמה, שהיא המצוות, וההלכות, הגדרים והסייגים; ויש את החיבור לתורה, שהוא החיבור לפנימיות התורה, ולאור האלוקי שנמצא בתוכה - בתוך לימוד התורה ובתוך קיום המצוות.

ונהגה כאשר נחרב בית המקדש, ועם ישראל יצא לגלות - ראו החכמים שכתוצאה מכך, במשך הזמן עתידה התורה להישכח, והכוונה היא לא לחלק הראשון אלא לחלק השני. כלומר, עצם קיום התורה יישאר, אבל בלי החיבור אליה! וממילא בלי אור, ובלי חיות, ובלי הדבקות בה'. ועל זה הביאו את הפסוק, שבו השי"ת מגלה לנו שיגיע זמן שיהיה הסתרה, ולא רק הסתרה אלא 'הסתרה אסתיר',

הרבנית דבורה קרשבוים - בתו של הגה"צ ר' יעקב גלינסקי זצ"ל

'תיקון'. וממילא, המצב יכול להיות שיהודי הוא שומר תורה ומצוות, ומדקדק בקלה כבחמורה, ע"פ כל ההדרכות שהוא מקבל מה'חכמים ביבנה', אך הוא חי בתוך חושך. הוא חי בתוך העולם, שכולו מלא צער וייסורים, וכל זים שומע על צרות אחרות, והוא בעצמו סובל מבוקר עד ערב, בגשמיות ורוחניות, וממילא הוא מרגיש היטב את הגלות - הכללית והפרטית, ואינו יודע למצוא עצה וזמור לנפשו.

ובשביל זה צריך את הצדיקים הגדולים, שהם בבחינת נשמת משיח [כמובא בזוהר, ובכתבי האר"ז] להנשמה הזו אמורה לבא לעולם כמה וכמה פעמים, ובכוחם להאיר לכל יהודי אור של גאולה, שמאיר לו שהשי"ת נמצא בעולם, וקיים ממש בכל פרט ופרט מחיו, ואפילו בחסרתה, ואפילו בהסתרה שבתוך ההסתרה, וגם מאחורי כל הדברים הקשים שעוברים על כל אחד - הוא עומד, וממילא אדם מתחיל לראות אור בחייו. הוא מגלה אור אחר בלימודו, אור אחר בכל המצוות, ואור אחר בכל יהדותו. והוא יוצא מגלות לגאולה.

וממילא לסיכום: ברור שאנו זקוקים לכל הצדיקים מכל הדורות, ובפרט גדולי ישראל שבימינו, שהם אלו שמלמדים אותנו פרטי קיום התורה, והם אלו שאחראים לשמור על כרם בית ישראל, לעמוד בפרץ ולגדור גדרים, ולעשות כינוסים וחזיונים, וכי' וכי'. ואנו מחויבים לשמוע להם, כי בלי זה אין לנו בכלל תורה. וכמו שמוהר"ן הזהיר, שלפני הכל ואחרי הכל - אסור לזוז מסעיף קטן בשולחן ערוך ויהי מה [ואכן, היה יהודי בשם ר' הירש לייב ליפל, שהיה תלמידו של החפץ חיים זצ"ל, ורצה להתקרב לחסידות, וכשבא לשאול על כך את רבו החפץ חיים, אמר לו: תתקרב לברסלב, ששם שומרים על השולחן ערוך].

אבל לאחר שמקבלים מהם את הקיום המעשי של התורה על כל פרטיה ודקדוקיה - כעת אנו מוכרחים להאיר אור לתוך התורה, ולתוך החיים, ואת זה מקבלים ממוהר"ן, שהמציאות מוכיחה שכל מי שטעם מהלימוד בספריו ומקיים של עצותיו - ללא יוצא מן הכלל - החל לראות אור בחייו, ולהרגיש משמעות אחרת, עמוקה ומתוקה, בכל מה שהוא עושה ובכל מה שקורה איתו לטוב ולמוטב.

וממילא, לא רק שאין סתירה בין הדברים, ואין זה אחד על חשבון השני - אלא אדרבה, שני הדברים משלימים זה את זה, כי השלמות של אדם הוא כאשר הוא שומע לחכמי הדור כדת מה לעשות, ובד בבד מחפש בתורת מוהר"ן ובעצותיו כיצד לעשות זאת כראוי בחיות ובשמחה.

שאלות למזור זה ניתן לשלוח לכתובת: משפחת קרשבוים, רח' הרב מבריסק 6 בית שמש. או לדוא"ל: gmail.com@4104442, או ale2@okmail.co.il וצ"ע: עבור מדור "מה בקשתך".

במדור זה נארח בעו"ה בכל פעם אחת מהנשים היקרות, שבעליהן התקרבו לתורת מוהר"ן, ונשמע מפייהן כיצד העניין השפיע עליהן, וכיצד הן מרגישות עם הנושא.

הפעם נתוודע לסיפורה של גברת ג. י. מהמרזכר.

ספרי לנו מעט על הרקע:

בעלי ואני גדלנו במשפחות ליטאיות חשובות. אצלנו בבית היתה השקפה מאוד ברורה ומבוססת. אבי הוא ת"ח מוכר וחשוב, ואנחנו הילדים היינו מקבלים את השקפותיו ודעותיו ללא עוררין. תמיד היה ברור לי שאנחנו הכי צודקים בעולם, אבל יחד עם זאת היינו פתוחים לקבל גם אחרים. בבית לא שמעו מעולם שום מילה רעה על שום חוג (ושום פוליטיקה).

אני אישית טיפוס יותר קיצוני, שחייב להוכיח את האמת. היה לי קשה להעריך מישהו שהדרך שלו לא הכי נכונה (בעיני), עד כדי כך שבבחרתי באה אלי פעם תברה עם קמיע של נ... והגבתי בצעוד מאד חריף (שאני מתביישת לפרט) - שתבין כמה זה חמור...!

ועל זה כנראה השי"ת החזיר לי בכפלים...

מתי התקרבתם לברסלב?

בעלי החל כבר בבחרותו להתעסק עם ספרי מוהר"ן, ואני ידעתי מזה בזמן השידוך. ידעתי שה"מדובר" קם כל לילה בחצות, ושהוא לומד בספרי ברסלב, אבל מהמחמת שלא היינו מצומצמים כאמור, לא היה לי שום בעיה עם זה, תלמד כל מה שאת רוצה, העיקר שבלב אתה ליטאי ונורמלי! ידענו שמדובר בבחור מתמיד וגאון ועילוי, ובסך הכל, זה היה נראה משתלם...

לאחר החתונה, החל בעלי לאט לאט להתקרב עוד ועוד, והנס שלי היה שהוא כל הזמן שיתף אותי, הסביר והסביר, ולא נתן לי להישאר מאחור.

התווכחתי המון, עדיין הייתי צעירה ולא הכרתי את המציאות הזו - לחשוב ולהאמין במשהו שונה מאבא שלי, שהיה בשבילי הדמות הכי חזקה וצודקת. וממילא אם אני מאמינה בברסלב, אז ממילא הבנין הגבוה הזה שהוא גם גב חזק - הולך ומתמוטט כבנין קלפים... וזה כנראה הפחיד אותי. ידעתי שאני לא אהיה 'פרווה', אלא לאן שאני הולכת - זה עד הסוף.

גם אבא שלי, שהוא עוד יותר פתוח ממני לקבל את כולם - מאד נלחץ מהשינוי של בעלי, דוקא כי מדובר באברך גאון ועילוי שלומד בהתמדה לא מצויה. הוא חשב שהוא מידי "תמים" ולכן הוא נסחף, וחבל על כזה "פרח" שיתברסלב!

בתקופה הזו הייתי ממש במצוקה. מצד אחד רציתי לחזק את בעלי כי זה מה שאני אמורה לעשות, מצד שני היו לי באמת המון שאלות ותמיחות, ופחדתי מאד שהוא לא הולך בכיוון הכי נכון... השאלות הללו הובילו אותי להתחיל לחשוב על ה"אמת" - מה, ואיך אפשר למצוא אותה? הרי כל כך הרבה אנשים חושבים שהם בדיוק הכי אמתיים, ואיך באמת אפשר לדעת?

ואז בעלי אמר לי משהו חזק בשם רבי נתן (ליקוטי הלכות): לאחר שר' נתן מתאר את הנקודות שבהם האמת דקה ולא ברורה, הוא מסיים "המשכיל החפץ באמת - יולכו ה' בדרך האמת", ומביא על זה את דברי ה'תנא דבי אליהו' שמי שמחפש אמת מוסרים לו כמלאך של אמת.

זה תפס אותי מאד. כי ידעתי שבעלי - יותר מהכל - מחפש באמת. מתפלל על האמת, ומוכן להשתנות מקצה אל קצה אם יוכח לאמת אחרת. ידעתי טוב מאד שבעניין החיפוש ותפילה על אמת - ידו של בעלי על העליונה. הרי אין לו שום אינטרס בברסלב, לא כסף ולא כבוד. רק להיפך. אלא כל מה שמעניין אותו זה רק האמת.

ומנקודה זו החלטתי שאני הולכת אחרי בעלי. על-אף שעוד לא קיבלתי ללב ולא למח את עניין ברסלב, אבל ידעתי שהוא לא טועה, והחלטתי שאני הולכת אחרי - בשביל השלום בית. ידעתי שבעלי חזק בדעתו, והיה ברור לי שאני מיישרת אתו, קו, הילדים שלי לא יגידו: אבא ברסלבי אמא ליטאית. עד שבסופו של דבר התחברתי גם אני.

איך זה קרה?

זה היה התלחץ, וקשה לי להגדיר רגע מסוים שזה 'קרה'. אבל אחד

קבוצת תמיכה לנשים שחוו אובדן בעל ליטאי ומתמודדות עם בעל ברסלבי! מי שמזדהה-מזומנת! סודיות מובטחת...

פגישה רביעית

ששיצא יעקב עם משפחתו לקראת עשיו, סידר את בניו כן: תחילה בני הש"ך פחות, ואח"כ בני לאה, ואח"כ בני רחל - שהיו צדיקים ביותר. הגאון מווילנא מסביר, שיעקב רצה ללמד אותנו מה היה המצב בסוף הגלות: אלו שברדגה הפחותה ביותר - ישלטו ברוח, דרגה גבוהה יותר - ישלטו פחות, וכן הלאה, עד שהצדיקים הגדולים יהיו מבוזים ושפלים, כמו שחז"ל אומרים (סוף מסכת סוטה) שהאמת תהא נעדרת.

נמצא, שדווקא במקום בו נמצאים הפחותים והשפלים בעיני בשר ודם - יש הרבה סיכויים ששם נמצאת האמת היותר אמיתית, רחוק מהכבוד וההדר.

ומכאן נמשך לתשובה לשאלה השניה: למה אתם חושבים שאתם יותר צודקים וחכמים מכולם?

התשובה היא: אתנו לא יותר צודקים, ולא יותר חכמים. פשוט - חיפשונו, בדקנו, ומצאנו! אנו תרצו ותחפשו - תמצאו גם אתם! יש מקום לכלום...!

נשים לב לתופעה מעניינת שבכבות הציבור השונות: החילוניים בטוחים שהדתיים מגומלים בכך שהם שומרים שבת וחובשים כיפה. הדתיים מבינים שצריך שבת וכיפה, אבל לא להגויס יותר מזה... ה"מורחניקים" מסכימים שצריכים את רוב התורה, אבל לא להגויס כמו החרדים... ה'בעלי-בתים' חושבים שהם המושלמים - הם הרי כבר חרדים, עם כיפה שחורה. אבל לא חייבים לה' חיים ללמוד בכלום! אפשר גם ללמוד מקצוע... להתפרנס... לבלות...

וה'אברכים' - הם הרי כבר באמת מושלמים! הם לומדים שלוש סדרים, מממילא הם כבר בוודאי יודעים בדיוק כמה, מה ומתי. מה רצוי, ומה מר גום... כל אחד יודע איזה חומרות רצויות, ואילו חומרות מוגזמות, כמה חייבים ללמוד אפילו ביני הזמנים, וכמה זה כבר יותר מידי. איך הבנות צריכות להתלבש בצניעות, ומתי זה כבר קיצוני, ומושך את העין מרוב שה צנוע... כמה מותר להאריך בשמ"ע, ומתי זה כבר מראה על תסבוך נפשי... וממילא, 'שמירת העיניים' מוגזם? שעה התבודדות?? ממש מוגזם! כנראה אתה מכריח את עצמך! לא יכול להיות שזה אמת! לשמוח לאחר נפילה? לא מתקבל על הדעת! לקום חצות ואח"כ לישון ביום? שיגעון! וכן הלאה והלאה...

בקיצור, טבע האדם להעמיד את כל הסביבה לפי המקום שלו-עצמו, **דדיוק!** מי שפחות ממנו - לא מספיק, ומי שיותר ממנו - מגזים... לכן יש אנשים שלא מוכנים לפתוח את הלב לקבל דרגה אחת יותר ממה שהם, אך יש אנשים שמבקשים ומחפשים, ובלבד מדרגה שידעו עליה - הם ימשכו אליה, וגם אז, ימשיכו לחפש עוד מעלה ועוד מעלה, ואף פעם לא ישבו בשקט. אם בעלך מהם - אשריך!

(על השאלה השלישית - מה עם גדולי ישראל - בעו"ה בפעם הבאה. שיישאר לנו מה לכתוב, ויישאר לכם טעם טוב בפה...)

בפגישה הקודמת התחלנו לדבר על החברה, או יותר נכון, איך מתגברים על הפחד מה'מה יגידו?' ומי שאכן החליפה את המלים ב'מה ה' יגידו?' בוודאי הרגישה את ההבדל. כעת נתקדם בעו"ה הלאה.

מסתבר שעיקר הקושי של החברה לקבל את המתקרבים לברסלב מסתכם **בשלושה שאלות** עיקריות: א. תראו מי הם המתקרבים לברסלב? מה יש אנשים כמכונים לחפש במקום כזה? ב. למה אתם חושבים שאתם יותר צדקים מ'כולם'? (הרי ה'כולם' אף פעם לא טועה...ג. מה עם גדולי ישראל? איך יתכן שהם לא מתקרבים לברסלב?

בבכן, על השאלה הראשונה דברנו בפגישה הקודמת. הבנו שאין מה להת' בלבד מהשאלה הזו, כי אף אם הציבור המצוי בברסלב הם אנשים שבורים ומסכנים, אין בה שום סימן ושום ראייה לכלום. וכמו שראינו אצל דוד המלך, שבתחילתו היה מלך על כל ה'שבורים' (כדאי לעיין במה שכתבנו שם באריכות).

כעת ננסה להבין למה באמת זה קורה? למה דווקא אנשים שנפלו / הגיעו ממקומות רחוקים / עברו משברים - הם נמצאים בברסלב את האור?

התשובה הפשוטה היא: כי לא אכפת להם מהחברה!!! ולמה לא אכפת להם? אחת מהשתיים: או שבכל מצב כבוד גדול בעוה"ז כבר אין להם, וממילא אין להם מה לפחד מהבשות, או שמרוב חובשת כיפה הקשה שנקלעו אליו - הם מוכנים למסור נפש למען האמת שיגלו.

והתשובה הנספת היא: שהם מחפשים באמת ופתוחים לקבל. מסופר על הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל שהגיע אל רבי אברהם יפה"ל זצ"ל ראש ישיבת נהרדרוק, ובקש ממנו שיראה לו בישיבה מיהו הבחור הטוב ביותר, אותו יקח לחתן. הצביע לו ר' אברהם על החבורים, ואמר: פלוגי הוא הגאון הגדול, פלוגי העילוי הגדול, והשלישי הוא המתמיד הגדול... אבל הבחור יעקב ישראל הוא **הבחור הטוב ביותר!** מדוע? הוא ה'מבוקש' הגדול ביותר! וזה היה הסטייפלר זצ"ל... כי זה העיקר בעבודת ה': לבקש, לכסוף, ולרצות עוד עוד.

והרי עובדה היא, שרוב האברכים קבועים במקומם שנים על-גבי שנים, עוסקים בתורה ומצוות, ובטוחים שוה-זה. אין עוד מה לחפש. רבים מהם אינם חושבים שאולי יש מדרגה נוספת אליהם הם ימליך לשאוף, מדרגה תתוסף להם ותרם אותם! ומי שמשום-מה נן מחפש, או נחשף לחומר כל שהוא ועל ידי זה התחיל להתעניין - אכן מגיע בהרבה מהמקרים לברסלב! ו'לחפש' אין הכוונה לקרוא כמה מילים מאיזה קונטרס, ולקדם את האף. הכוונה לה' כן מקום בלב, ולעשת עם הסכמה מראש שאם נמצא משהו - נאמץ אותו בכל הכח! כי לא חסרים סאלו ששואלים כדי להקטין, או לומדים כדי להתחוכך).

נתקדם עוד. אם כבר נן מסתכלים על העובדה שהמקורבים למוהר"ן הם ה'שבורים' וה'מסכנים' - הרי זה רק כדי להוכיח להיפך. וכפי שנראה:

מהדברים שהכי קרב אותי - היה ההתנגדות של המשפחה שלי, עד שזה השפיע עלי כ"כ חזק - את ההיפך! למשל, כשרצינו לטוס לאומן ואבא שלי התנגד - זה כ"כ הקפיץ אותי, הרי אם היינו רוצים לטוס לטיול בשוויץ אין אחד לא היה מצייץ, אז מה כ"כ גרוע באומן? זה הדליק לי נורה אדומה שכל ההתנגדות - מקורה בדעות קדומות בלבד, ולא משום נקודת אמת.

זה אומר שנשרפו הקשרים עם המשפחה?

ממש ממש לא. לקח להם תקופה לנעל את זה, וזהו. הם רואים שטוב לנו, שאנחנו בסדר, לא מורפים משום סעיף בשו"ע ולא מאבדים את השפיות, ואדרבה, חזקים בכל פרט הרבה יותר, וממילא הם כבר לא אומרים אף מילה של התנגדות, ויש לנו קשר קרוב וחזק עם כולם.

איך את מוגדירה את עצמך היום?

היום אני ברסלבת שרופה. לא תלוי על הבית שלי נן, בעלי לא עבר לשטר"י מול, ואין לנו בן נחמן ולא נתן, אבל אנחנו ברסלבים במלא מובן המילה. בלי שום התחמקות, אשרינו שזכינו!

מה יש לך לומר לאחרות שבתחילת הדרך?

לא לפחד מהתגובות וההתנגדויות, ברגע שתהיו חזקים - אף אחד לא ידבר מילה!

>>> המשך מעמוד קודם

כך ציוונו חכמינו - הרי מעשים גשמיים מהנים אלו, חביבים לפני השם יתברך והוא שומרים לפניו כבבת. הם משרים את שכינתו בעולם ומחיישים את העולם אל תיקונו. כי יהודי, נמצא בשמים למרות ובגלל שגופו כאן בארץ.

"איש יהודי" אומר רבנו, הוא איש החזק באמונה.

כדי לקבל עוצמה אל מול הכון, המציג אותנו או את מעשינו כ'לא שווים', לא מספיקים, או חסרי משמעות. בשביל שלא נתבלבל או חלילה נתייאש כשהוא מגיע להשמיד את יהדותנו בנופפו בכישלונותינו, וכדי לעמוד בעוז אל מול המלעיגים שהוא שולח אלינו או אל תוכנו - עלינו להיות חזקים באמונה.

אמונה בה' האוהב אותנו אהבת עולם, הרוצה אותנו ובוחר בנו מכל עם. אמונה במצוות הגשמיות, שסבב אותנו ברחמינו כדי שנתחבר אליו דרכן. אמונה בכל מעשינו היומיומיים, הרגילים, שבעצם מקשרים אותנו אליו. אמונה בחלק היהודי שיש בכל אחד מישראל, אמונה בערכו של "איש יהודי".